

Fluktruter i samtidslitteraturen

«Den gamle tanken dukket opp i meg, den gamle drømmen, den umulige drømmen: slippe alt man har i hendene, reise vekk, bli en annen, starte på ny frisk, legge alt bak seg, begynne alt fra begynnelsen igjen, uten heftelser, uten en eneste forbindelse til det som har vært. Ikke forsvinne sporløst, men dukke sporløst opp.»

Vi skal presentere arbeidet vi har gjort i forbindelse med den tiende utdelingen av Ungdommens kritikerpris. Dette skoleåret, fra august og frem til i dag, har fordypningsklassen i litteratur på Oslo by steinerskole nærlest, analysert og drøftet de ni tidligere vinnerne av prisen. Vår oppgave, som en slags forskerklasse, har vært å finne ut hva de ni tidligere vinnerne av prisen har til felles. Hele klassen har lest alle de ni bøkene og har i forbindelse med denne oppgaven, som vi har gått løs på med det største alvor, satt disse opp mot ti tendenser i norsk samtidslitteratur

Klassens umiddelbare tanke etter å ha lest bøkene var ordene «depresjon» og «angst», noe som i og for seg speiler både bøkene og samtiden vår godt, men ved å velge en annen tematisk side å angripe dette fra, konkluderte vi med at arbeidet ikke bare ville bli mer oppløftende, men også mer presist. Etter timesvis med lesing, tolkning, heftige diskusjoner og analyse, har vi kommet frem til at alle de tidligere vinnerne at Ungdommens kritikerpris tar for seg tematikken og følelsen av *flukt*, på hver sin måte. For å forsvare påstanden vår skal vi nå ta for oss hver av prisvinnerne og forklare hvor, hvordan og hvorfor vi ser *flukt*tendensen som gjennomgående.

P: Hoggerne – Roy Jacobsen (2006)

Tvungen flukt.

Året er 1939 og den finske vinterkrigen pågår for fullt. Finnene brenner ned sine gne byer for å stanse russernes invasjon fra øst. Hovedkarakter og landsbyidiot Timmo nekter å forlate hjemmet sitt, og blir igjen alene i en nedbrent og forlatt landsby.

Timmo blir tvunget til å hogge ved for de russiske okkupantene sammen med en gjeng andre russere. De andre hoggerne har hver sine historier og triste skjebner. Det er begrenset hvor mye vi får vite om dem, men alle er på flukt fra noe eller noen, og har planlagt både flukten til og livet i et annet land.

Men det å hogge ved blir fort en farlig jobb, finske soldater ligger på skjul i skogen og skyter på alt som beveger seg. Dagene går og Timmo blir etterhvert venn med og lederen til de andre hoggerne. Det tar ikke lang tid før Timmo og gruppen planlegger å rømme byen og setter kursen mot en hytte i skogen ikke så mange mil unna.

Denne boken skiller seg fra de fleste andre romanene ved å være en historisk roman, og ved at flukten til Timmo til å begynne med ikke direkte er en flukt. Det er alle andre som flykter, mens Timmo blir. Denne avgjørelsen kan allikevel sees på som en flukt. Ved å bli i byen, som alle andre har brent og forlatt, har han rømt fra livet han hadde.

”Hvis man står foran Sokrates og Karl den tolvte, og den første sier: ’Kom med meg, så tar vi en time filosofi,’ og den andre sier: ’Nei, kom med meg, så styrter vi den russiske tsaren,’ så ville vi alle ha ønsket å følge Karl, ene og alene fordi det krever mot, mens det første ikke krever noe som helst.”

J: Folk har begynt å banke på – Bjarte Breiteig (2007)

Å flykte fra psykisk fangenskap.

Den novellen fra denne novellesamlingen elevene i vår klasse ble sterkest grepet av, var «Nå løper du». Novellen handler om en kvinne som sliter psykisk etter å ha blitt grovt mishandlet av sin mann. De bor sammen med et barn, i underetasjen til foreldrene hennes. Mannen har manipulert kvinnens nærmeste venner og familie til å tro at hun muligens er i en verre psykisk tilstand enn hun egentlig er, og at han som hennes ektemann er hennes eneste støtte.

Novellen heter altså «Nå løper du» og kan tolkes som en oppfordring om å flykte. I denne novellen skildres et ønske og et behov for å flykte fra en grusom situasjon, men som kanskje ikke er – eller kjennes – mulig.

Fangenskapet dama i novellen føler er ikke selvpålagt eller innbilt, som med karakterer i blant annet *Gjennom natten* og *Hässelby*, men det er likevel det samme opplevde behovet for flukt som blir skildret i disse bøkene.

P: Hässelby – Johan Harstad (2008)

Flukt fra seg selv og sitt opphav.

Hässelby er en ungdomsroman om Albert Åberg som voksen, vi følger livet hans fra ung til eldre mann. I denne romanen skildres den svenske forstaden Hässelby som en nitrist levning av det svenske sosialdemokratiske prosjektet. Albert føler seg kvalt av tilværelsen med sin far i Hässelby og han drar ut i verden for å finne seg selv. Etter en rundtur i Kina finner han seg en kjæreste i Paris, og bosetter seg der.

Albert lever livet i en kort stund, men blir etter kort tid gal av at faren ringer fra Sverige og forteller om sitt stusselige liv. Han får dårlig samvittighet og lengter etter å hjelpe, men han ønsker seg jo virkelig IKKE tilbake til Hässelby. Albert føler seg fanget og klaustrofobisk i Paris, men tåler ikke tanken på å reise hjem. Til tross for flere hundre kilometers avstand, erklærer Albert at faren ødelegger livet hans.

Hässelby beskriver det typiske ungdomsopprøret. "Jeg skal aldri bli som pappa"- faktoren er skyhøy i de tre første fjerdedelene av boken, men hva ender Albert opp med? Han flytter hjem til Hässelby, og etter at faren blir påkjørt begynner Albert å gå i farens klær, han bor alene i farens leilighet og har en stusselig lagerjobb. Av *Hässelbys* prolog, som beskriver en anonym mann som stiller seg foran en lastebil, kan vi lese at både faren til Albert og Albert får en slutt på livet ved å ta selvmord.

Alberts flukt er en åpenbar flukt. En oppsøkt og etterlengtet flukt. Men også en flukt fra virkeligheten.

J: Jeg skal vise dere frykten – Nikolaj Frobenius (2009)

Å flykte fra ondskaperen i seg selv.

Dette er en skrekkehistorisk roman om forfatteren Edgar Allan Poe. Romanen baserer seg på ekte historier fra hans liv, men forfatteren har også tatt seg store friheter.

Etter å ha slått igjennom som forfatter, og fått sine noveller publisert en stund, begynner Poe å motta brev av en imitator. Samuel realiserer novellene hans; om Poe skriver en novelle om et bestialsk mord, dukker det snart opp en sak i avisene om at noen har blitt drept på akkurat samme måte som beskrevet i novellen.

Samuel, som var Poes eneste barndomsvenn, kan leses som en personifisering av Poes indre demoner. *Jeg skal vise dere frykten* handler om Poes flukt fra disse, i tillegg til å være en historie om Samuels flukt fra sin besettelse av Poe. I et brev skriver Samuel til Poe:

«Du har gitt meg friheten. Du stoler på meg. Nå er jeg fri til å følge mitt eget hode. Jeg klarer meg selv og trenger ikke vente på dine beskjeder. Mesteren har gitt meg sin anerkjennelse. Nå er jeg fri til å ta fatt på nye oppgaver.»

Om man leser Samuel som en personifisering av Poes indre demoner, kan vi lese av dette brevet at Poe ikke lenger kan kontrollere mørket han bærer i seg. Den eneste løsningen blir til slutt å ta livet av frykten selv.

P: Sex, død og ekteskap – Jon Øystein Flink (2010)

Flukt fra seg selv og virkeligheten.

Boken starter med at hovedpersonen står på kontoret en sen kveld, og er i ferd med å ta sitt eget liv på toalettet. Men i siste liten stanser han og angrer seg – kun fordi

musikken er feil i følge han selv. Herfra går det bare nedover. Det er vanskelig å si om det ligger i fortellerens kommunikasjon eller handling i fortellingen, men boken har i hvert fall et imponerende driv.

Dette er hvorfor boken er så lettlest. Mens man leser får man en følelse av å løpe; før man vet ord av det har man beveget seg fremover i handlingen. Det finnes null pusterom, ingen tid til å dvele ved det som har skjedd og man blir sittende igjen med høy puls. Skal leseren underveis si at nok er nok for nå og ta en pause for å samle seg? *Nei*. Flink har på en genial måte mestret det å gi leseren samme opplevelse som protagonisten – gjennom språket. Vår destruktive hovedperson løper gjennom livet, fra synd til synd, og holder følgelig ikke av noen tid til å dvele ved det som er skjedd.

Dette handler om en flukt fra seg selv og sine ugjerninger, men også en frykt for og flukt fra ensomheten.

Når vi først snakker om Jon Øystein Flinks *Sex, død og ekteskap*, kan vi nevne at dette er den eneste av bøkene som inneholder større mengder humor. Om det er noe annet enn fluktematikk som kjennetegner bøkene vi har lest, så er det at humoren er så godt som ikke-eksisterende. Når den først dukker opp er det i denne boken, og humoren så mørk at jeg ikke vet om det sømmer seg å komme med eksempler av den nå.

***J: Bli hvis du kan. Reis hvis du må.* – Helga Flatland (2011)**

Flukt fra sitt eget opphav og å måtte ta stilling til spørsmål og fremtid og identitet.

Boken handler om tre unge barndomsvenner fra samme bygd, Tarjei, Trygve og Kristian, som beslutter å verve seg til de norske styrkene i Afghanistan. Ingen av de tre kommer tilbake levende.

Tarjei sin familie ønsker at han skal ta over gården, på tross av at han har en eldre søster som gjerne vil det samme. Han er selv svært usikker på hva han vil gjøre med fremtiden. Familien vil han skal begynne på landbrukslinjen på videregående, mens han uttrykker et ønske om å ville begynne på medialinjen.

Tarjei begynner til slutt på landbrukslinjen, men finner – og velger – etter kort tid en tredje mulighet: Afghanistan. Han flykter fra valget og å måtte ta stilling til foreldrene og gården.

I boken flykter Tarjei fra et liv pålagt han av foreldrenes press og forventninger. Han har alltid hatt andre ønsker og ambisjoner, men har latt seg kve og undertrykke. Å ta over gården bærer kanskje også en dypere symbolikk enn bare å være et karrierevalg; det å ta over gården til far gir assosiasjoner til familie, det norske, og tradisjoner.

P: Gjennom natten – Stig Sæterbakken (2012)

Flukt fra sin egen skam.

Gjennom natten forteller historien om en mann som er utro, flytter sammen med sin elskerinne og forlater kone og barn. Forholdet til elskerinne funker ikke, og han drar hjem til familien igjen. Sønnen tilgir ham aldri, det gjør heller ikke kona. Sønnen tar sitt eget liv og kona gir han all skylden. Dette tar Karl selvsagt sterkt innover seg. Så sterkt at skyldfølelsen sakte men sikkert knuser han og overskygger alt annet.

Tannlegen Karl Meyer fra Norge til en fiktiv tysk by, med mål om komme til et spesielt hus i Slovakia. I «huset der alt håp blir til skit» skal man møte sin største frykt, og i møte med denne skal du enten renses for alt vondt eller ødelegges av det.

Da sønnen Ole Jakob var liten, fortalte Karl et selvdiktet eventyr som het «Prins Uvitende». På rømmen i Tyskland møter Karl Caroline – det samme navnet som eventyrprinsessen i historien. Dette skaper en tvil om tilregneligheten hans og man stiller spørsmål ved fortellerens troverdighet.

Karl Meyer flykter fra sin egen intense følelse av skam og synd – han angrer på det som skjedde med kona, sønnen, familien og alt det som kunne ha vært og blitt. Men det han ikke gjør, er å løse sine problemer der de er. Han flykter inn i en verden som ikke er virkelig og omfavner det mørke og apatiske.

” Tusen ganger om dagen glemte jeg at Ole-Jakob var død. Tusen ganger om dagen husket jeg det plutselig. Begge deler var uutholdelig.”

Karl Meyers flukt er en flukt fra den uutholdelige smerten og sorgen.

J: Det siste du skal se er et ansikt av kjærlighet – Eivind Hofstad Evjemo (2013)

En lengsel etter å flykte.

Det siste du skal se er et ansikt av kjærlighet handler om en ikke navngitt norsk kommune, der innbyggerne ikke føler at det skjer noe spennende. Vi møter et knippe karakterer og vi følger dem i deres kamp gjennom hverdagen. Utfordringene deres er tilsynelatende trivielle, men for dem oppleves hverdagen som et slit. Blant annet møter vi Roy og Rita, som er ulykkelig gift og har to barn. De føler seg fanget i familien. Rita er bare lykkelig når de har gjester, noe som irriterer Roy, som fantaserer om at familien blir tilintetgjort av det rakter og granater.

«Så plukker han langsomt granaten opp av lomma, veier den i hånda før han trekker splinten ut med pekefingeren og slipper den rolig ned på gulvet. Den triller i to eller tre sekunder før den faller bort. Han rekker å kaste korte blikk rundt bordet og vil plutselig advare dem og si «løp», men granaten eksploderer, og ingen ord når frem til dem: Glass og suppetallerkner pulveriseres, sølvtøy og lysestaker slynges gjennom rommet, og møblene knuses, viserne i vegguret lander på balkongen på den andre siden av gata, mens lemmene til de elskede små pikene flyr sammen gjennom luften, og også hans kone, som akkurat skjønnte hva som holdt på å skje, men for seint til å rekke å verge sine barn, rives i filler.

I *Det siste du skal se er et ansikt av kjærlighet* er ingen på fysisk flukt, men de føler seg alle fanget av hverdagens klamme hånd, og det er denne subjektive lengselen etter å komme seg vekk fra de miserable tilværelsene som kjennetegner karakterene i både denne og de andre romanene.

P: Fugletribunalet – Agnes Ravatn (2014)

Flukt fra sin egen skam.

TV-personligheten Allis flykter til landsbygda etter en skandale, der hun ble hengt ut som hore i media. Hun flykter fra samfunnets sjikane og sin egen skam. Hun ender opp som gartner og hushjelpen til einstøingen Sigurd Bagge. Men ikke engang der slipper hun ikke unna skandalen; kassadamen i den lille nærbutikken stirrer stygt på henne – Allis føler seg dømt og er overbevist om at kassadamen kjenner igjen Allis og har fått med seg at Allis lå med den gifte kringkastingssjefen. Den fuglelignende kassadamen kan leses som en personifisering av Allis' egen skam. Når forholdet mellom Allis og Bagge blir mer enn bare profesjonelt, innbiller Allis seg at kassadamen dømmer henne for dette også. Allis gikk, som med kringkastingssjefen, for langt med Bagge og hun skammer seg.

Etterhvert, når rømlingene blir bedre kjent, får vi vite at Bagge, som Allis, er på flukt fra samfunnet. Han er også tvunget inn i selvforskyldt isolasjon på grunn av en fortid han angrer på.

Begge to forsøker å flykte fra skam og skyld. De er overbevist om at alle andre dømmer dem – når de i virkeligheten kanskje er sine egne strengeste dommere. Det er derfor Allis' flukt til landet kanskje ikke er så vellykket som planlagt. Det samme gjelder for Bagge – har hans flukt egentlig reddet han fra samfunnet?

«Eg kjende ei intens, pulserande dunking i øyro, men då hovuddommaren steig fram, gjorde eg alt eg kunne for å sjå henne inn i augo, halde blikket hennar. Ho hadde ørnemaske. Ho bad meg reise meg. Ho las opp namnet mitt og sa at eg stod tiltalt for

«skemdarvig». Eg kjende ikkje ordet, men eg forstod kva det betydde. Ho spurde om eg erklærte meg skuldig. Eg rista på hovudet. Me såg deg, ropte ein av meddommarane, eg fór over dei med blikket og stansa på måka, visste det var henne. Eg rista på hovudet igjen. Meddommarane vende seg diskre mot kvarandre og kviskra, konfererte. Eg stod rak. Deretter gjekk alt fort, dommaren med ørnemaska las opp dommen som på førehand var førebudd og nedskriven, eg fekk ikkje forklare meg. Ho idømde meg dødsstraff. «Illgjerningane er av ein slik karakter at dei gjer deg til niding.»

De føler seg fanget, men i forsøket på å flykte, blir de fanget i flukten.

Flukttendensen: et speil på samtiden?

Vi har kommet fremt til at alle de tidligere vinnerne av Ungdommens kritikerpris tar for seg en type flukt, og det leder oss til det viktigste og mest interessante spørsmålet: nemlig hvorfor har disse bøkene med felles tematisk flukt appellert så sterkt til norske ungdommer?

Ungdomstid: et ønske om å være et annet sted

Når man er ungdom er man mellom barndom og voksenlivet. Ungdomstiden er å bli voksen. Og det å bli voksen er å ta et skritt vekk fra det trygge og ut i det ukjente – på egen hånd, uten lærere og familie. Uavhengig av tilværelse er ungdomstiden å sette ut på en reise alene.

”... drømte at jeg sto foran en stengt dør og ikke kunne finne navnet mitt, jeg slapp ikke inn med mindre jeg fant navnet mitt, men hvor var det?”

Hoggerne, Roy Jacobsen.

I Hoggerne blir flukten knyttet til hvem man er, og dette spørsmålet er svært gjenkjennelig for ungdom. For å trekke frem igjen Timmo, fra *Hoggerne*, sine ord om mot, om at folk heller ville styrte tsaren enn å ta en filosofitime, fordi tsarstyrting krevde mot. Det kan virke som at flukten er en nødvendighet for individet. Dette tåler ikke en meningsløs tilværelse, og søker muligens en mening med livet i en utfordrende reise. For Timmo blir det å bli når alle andre drar, for så selv å flykte, og hjelpe sine venner på deres flukt, en identitetssøken. Jeg vil tro at Timmo aldri var så sikker på hvem han var, og hvilken plass han hadde i samfunnet, som under vinterkrigen. Før krigen var Timmos plass i samfunnet «landsbyidiot». Hans valg om å ta en helt annen vei enn resten av bygda kan sees på som et oppgjør med sin gitte identitet.

Gjennom å nekte å følge den veien som ble lagt foran ham av alle andre, ble han kjente med nye mennesker som ikke utelukkende så ham som idiot, men dessuten som helt.

Timmos eventyr hadde kanskje akkurat det samme målet som Tarjei fra *Bli hvis du kan*. Reis hvis du må sin reise. Også Tarjei var usikker på hvem han var. Han var usikker på sin gitte identitet, altså en fremtid som bonde. Han flyktet for å ta kontroll over sin identitet, og å realisere seg selv langt borte fra alle som hadde meninger om hvem og hva han skulle være og var, akkurat som Timmo.

Om det er én ting ungdomstiden handler om, så er det å finne seg selv. Det er sagt så mye at det har blitt en klisjé – men er fortsatt sant. Flukten er noe man begir seg ut for å kunne leve med seg selv og finne ut hvem man er. . Det er derfor man flykter alene. Tarjeis flukt til Afghanistan kan sees på som denne flukten realisert. Det er i hvert fall ideen – eller man kan diskutere om militæret er det beste stedet å realisere seg selv selvstendig. Ved å ikke føye seg etter foreldrenes ønsker blir dette uansett et typisk ungdomsopprør og noe vi tror er lett gjenkjennelig for dagens ungdom.

Hvorvidt Tarjei tar et oppgjør med sin arvede identitet kan diskuteres. Å dra til Afghanistan kan sees som et oppgjør, eller det kan sees som det motsatte av et oppgjør; kanskje flykter Tarjei fra oppgjøret. Når man flykter er det åpenbart at man

ikke ser noen mulig løsning innenfor de eksisterende rammer. Om man ser på flukten som en modig handling eller en feig handling, vil komme an på øyet som ser. Man kan berømme motet til den som tør å ikke forholde seg til samfunnsatte rammer, eller man kan henge ut rømlingen for å være feig, og si at for eksempel Tarjei burde ha kjempet slaget der det stod. I Jeg skal vise dere frykten, blir Poes løsning å ta livet av frykten han har flyktet fra, altså flukten har vist seg nytteløs, og konfrontasjon med det man flykter fra er i virkeligheten eneste løsning.

Ane Farsethås skrev i *Herfra til virklichkeit*: "Når mulighetene blir for mange og overveldende, melder tanken om fluktveier seg. At valgets kval ble for overveldende kan også være med på å forklare Tarjeis flukt. Han greide ikke ta en beslutning angående sin fremtid, og han flyktet derfor til militæret, en institusjon der individet underlegges streng disiplin og som ikke krever samme selvstendige tanke som resten av samfunnet.

Flukten oppleves som en livsnødvendighet for karakterene vi leser om, uavhengig av deres livssituasjon. Grunnen til at man flykter er at man ikke er fornøyd med sin nåværende situasjon. Man har en idé og en sterkt tro om at det er bedre på andre siden. Ane Farsethås skriver også om i sitt verk om 00-tallets litteratur, om det såkalte gyldne bur. Det gyldne bur er en beskrivelse på et samfunn som gir alt til sine medlemmer, bortsett fra en følelse av frihet. Alle behov er dekket, men man føler seg fanget. Det er interessant å snakke om dette såkalte gyldne buret når man lur på hvorfor folk føler et behov for å flykte fra et samfunn som er så tilsynelatende behagelig som det norske. Som det kommer frem av bøkene vi har lest, er det tydelig at komfort ikke er nok. En tilværelse som er for behagelig kan snarere tvert i mot fylle individet med en følelse av meningsløshet; det er ikke nødvendig å jobbe hardt for noe, for du vil ha det fint uansett.

Flukt fra seg selv

Også den unge mannen Albert Åberg rømmer fra familien.

Som det kommer frem av fluktruten til både Tarjei og Albert, vil de *slippe alt (de) har i hendene, reise vekk, bli en annen, starte på ny frisk, legge alt bak seg*, som det stod i Stig Sæterbakkens *Gjennom natten*.

Albert verste mareritt blir virkelighet – han ender opp i farens tøfler, i farens leilighet og med farens slips. Men først nå starter den virkelige flukten – nemlig flukten fra virkeligheten.

Gjennom boken har man kunne satt spørsmål ved virkelighetsforståelsen hans flere ganger, og hjemme i Hässelby så forfølger Albert sine vrangforestillinger, og vikler seg lenger og lenger inn i dem.

Det har vært en virkelighetsflukt som aldri sluttet: han flyktet til utlandet uten hell, han flyktet fra seg selv uten hell, og til slutt foretar han den optimale flukten. Alberts flukt er kanskje et forsøk på å flykte fra seg selv, og sitt selvkonstruerte fengsel, og det er derfor han aldri får flyktet langt nok vekk.

Dette med å flykte fra seg selv går igjen i flere andre bøker. Karl Meyers flukt ligner på den til Albert Åberg. Begge flykter de fra seg selv, og de flykter begge til utlandet og ut av virkeligheten, virkeligheten som for dem er uutholdelig.

Skam

I «Jeg skal vise dere frykten» skammer deg kristne journalisten Griswold seg over tanker og følelser, på grunn av sin oppfatning av god moral. I «Fugletribunalet» flykter hovedkarakteren fra skammen hun føler etter å ha ligget med sjefen sin. I *Gjennom Natten* er det skammen over å være en dårlig far og utroskap som fører Karl Meyer på flukt. Og i *Sex, død og ekteskap* flykter hovedkarakteren fra skammen han føler etter å blant annet ha ligget med en trettenåring, (skjønt at han gradvis mister forstanden og etter et mislykket selvmordforsøk.) **hæ?**

Skam er noe vi tror dagens ungdom kjenner på i større eller mindre grad.

Folkesykdommen til «generasjon prestasjon» kan være å skamme over alt som ikke stemmer overens med vrangforestillingen av hva «god nok» er. Du skal være flink, pen

og redde verden – så dermed skammer mange seg over alt som strider med dette. En dårlig oppgave eller godteri i helgen kan føre til dårlig samvittighet. Å skamme seg over ting man føler og tenker har blitt en essensiell del av ungdomstiden. Om det alltid har vært det eller ikke, og i så fall i hvilken grad, vet vi ikke.

Individualisme

Felleskapsånden er ofte fremtredende hos representanter fra den eldre norske garde. Individualismen og realisering av jeg-et, på bekostning av eventuelle hensyn til alle andre, har blitt mer fremtredende. En identitet som «nordmann» er ikke nok. Man søker etter mer, men det er ikke lett å skulle bygge en identitet fra grunnen av. Her er det også interessant å merke seg hvordan karakterene fra de ni vinnerne av ungdommens kritikerpris opplever å være en del av samfunnet. I Hässelby vies det mye tid til å snakke om det svenske sosialdemokratiske prosjektet, og hvordan felleskapsånden fra etterkrigstiden er erstattet av en følelse av at det hele kanskje er kunstig.

Vår generasjon er mer preget av individualisme, man identifiserer seg ikke med "folkehjemmet" og felleskapsånden. I boken føler karakterene seg fanget og alene. Samfunnet skal favne om og ta vare på alle, men i bøkene vi har lest virker dette feilslått.

Avslutning

Samtidslitteraturen kan skildre samtiden, her og nå, og det at ungdom velger frem bøger der flukt er gjennomgående tematikk, forteller mye om livet som ungdom og samfunnet i dag, og kan sees på som en liten del av en farlig utvikling; kanskje er samfunnet i ferd med å miste sin evne til å ta vare på sine medlemmer. På slutten av 1990-tallet og begynnelsen av 2000-tallet, var samtidslitteraturen preget av resignasjon. Den norske litteraturen mistet 68-generasjonens samfunnskritikk. Utover på 2000-tallet, har altså denne resignasjonen utviklet seg til en flukt.

I årene som kommer blir det spennende å se om denne flukttendensen vil gå igjen i både samtidslitteraturen generelt og blant vinnerne av prisen spesielt, eller om de

fremtidige vinnerne av Ungdommens kritikerpris vil være bøker som tar for seg helt andre temaer